УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА ŠVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 127. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го ЛИПНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 9, 1969 No. 127. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 8 липня 1969 року

В АМЕРИЦІ

З КОСМОСУ ВІДКЛИКАНО передчасно „Біосателіт 3", в якому вислано було для дослідних цілей 14-фунтову малпу Бонні. Подорож довкола Землі мала тривати 30 днів, але центральна керівна стація в Америці, не отримавши ніяких дальших знаків від Бонні, прийшла до висновку, що стан її здоров'я настільки погіршився, що безцільно продовжувати експеримент. Капсулу виловлено з Тихого океану й відвезено до летунської бази на Гонолюлю. Нічого не сказано про стан здоров'я малпи Бонні за винятком того, що малпа жива. Той проєкт коштував 92 мільйони долярів.

МУРИНА ЧАРЛЗА ЕВЕРСА ЗАПРИСЯЖЕНО, як першого чорного посадника в південних стейтах Америки, в містечку Фаєтт у Міссіссіпі. Те містечко має 1.700 мешканців, у великій більшості чорних. Воно мало в минулий понеділок святочний вигляд. В останніх міських виборах виграв не тільки муринський кандидат на посадника, але й ціла муринська листа мійської ради. Брата Чарлза Еверса, лідера місцевої муринської організації, що боролася за зрівняння расових прав, застрілили білі екстремісти-расисти в 1963 році.

КОЛУМБІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НЮ ЙОРКУ СКАСУВАВ капеляна, який кожної неділі відправляв Богослужбу в каплиці святого Павла в кемпусі на Морнінґсайд Гайтс. Установа капеляна в тому великому університеті існувала від 112 років. Замість одного офіційного університетського капеляна створять „Центер для релігії і життя" із представниками багатьох віровизнань. Зголосилося 17 студентських різновизнаневих груп, зацікавлених у тому Центрі.

5-ТИЧЛЕННА ДЕЛЕҐАЦІЯ КВЕКРІВ КОНФЕРУВАЛА в минулий понеділок з дорадником президента Ніксона Ґенрі Кіссінґером, пред'явивши йому становище квекрів в цілій низці міжнародних і крайових справ. В короткому повідомленні сказано, що на тій нараді „не осягнено порозуміння", але рішено зійтися знову за два місяці. Американська протестантська група квекрів стоїть на пацифістичних, у практиці лівих позиціях і вимагає негайного відкликання з В'єтнаму всіх американських збройних сил, без уваги на становище комуністів.

СЕНАТ ВІДКИНУВ 53 голосами проти 34 внесок на включення в загальний бюджет секретаріяту хліборобства сум, призначених на відшкодування для фармерів за залишення неужитками частини їхніх піль. Рішено вилучити ту проблему в окремий законопроєкт з визначенням максимальної суми, яку можна заплатити фармерові за незасіяння частини його урожайної землі. Уряд сприяє обмеженню хліборобської продукції, щоб не продукувати надто великих хліборобських залишків, що їх консервація коштує великі суми.

БІЛЬШІСТЬ МУРИНІВ В ЗСА НЕ ХОЧУТЬ свого ґетта. Рішуче проти творення сепаратних расових громад в З'єднаних Стейтах висловилася річна конвенція Асоціяції для поступу кольорових осіб. Вона поручила продовжувати боротьбу за повну расову інтеґрацію в усіх ділянках суспільного й культурного життя.

У СВІТІ

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ДЖАН ҐОРТОН ЗАЯВИВ, що якщо Америка відкликуватиме свої збройні сили з В'єтнаму, то й Австралія відкличе своїх 8.000 вояків. Але рішення в цій справі буде прийняте — добавив він — коло Різдва, себто під кінець грудня ц. р. В Австралії, як і в Америці, є сильний рух проти анґажування себе активно у В'єтнамській війні.

КОМАНДУВАННЯ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПЕРЕСТЕРІГАЄ, щоб керівні американські державні мужі не говорили заздалегідь про відкликання американських збройних сил з В'єтнаму та не ставили ультимативних термінів для такої операції, бо воно може мати дуже поганий вплив на мораль південно - в'єтнамських вояків. І так у минулому році було в південно - в'єтнамській армії 143.000 дезертирів, — правда, велика їх частина зголосилась знову до війська, але близько своєї рідної сторони. Фахівці поручають не розголошувати відкликування військ та відкликувати їх невеликими частинами, щоб не робити паніки у Південному В'єтнамі.

В ІРІЯНІ, СЕБТО ЗАХІДНІЙ ҐВІНЕЇ РОЗПОЧАВСЯ плебісцит в справі визначення державного статусу тієї країни. 1.000 делеґатів від 750.000 мешканців тієї країни на північ від Австралії будуть становити так звані дорадчі асамблеї, а висланці уряду збиратимуть голоси автохтонів у віддалених джунґлях до 4-го серпня ц. р. Але члени уряду Індонезії висловлюються одверто легковажно про той плебісцит, як про формальність, щоб задовольнити спонзорований Об'єднаними Націями договір з Голляндією з 1962 року. Насправді Індонезія вважає Іріян (Західню Ґвінею) за „свою" провінцію і її не виречеться без уваги на дійсну волю автохтонних папуасів.

ІЗРАЇЛЬ ПОВИНЕН звернути увагу більше на освіту й виховання й менше на розбудову промислу й техніки — твердив американський професор д-р Джан Гловер з Гарвардського університету в пресовому інтерв'ю в Єрусалимі. Він прибув до Ізраїлю на цикл лекцій, на які запросив його університет з Тель Авіву. Названий професор звернув увагу ізраїльським провідникам, що стан освіти в Ізраїлі є вищий у порівнянні з освітою в сусідніх з Ізраїлем арабськими країнами, але куди нижчий від західніх країн, з якими ізраїльські школи не можуть суперничати.

РУМУНСЬКА ПРЕСА НЕ ПИШЕ нічого про плянований раніше приїзд до Румунії Миколи Підгорного, Леоніда Брежнєва і Алексєя Косиґіна задля підписання, чи пак продовження „пакту приязни" між СССР і Румунією. Закордонні журналісти й дипломати в Букарешті твердять, що ті відвідини совєтських проводирів відкликані у зв'язку з заповідженим приїздом Ричарда Ніксона на 2 серпня ц. р. Румунський партійний орган „Сцінтея" приніс обширну статтю з заявами приязни й союзницької вірности супроти СССР, але й із підкресленням, що „треба використати всі можливості для покращання міжнародної співпраці" — під чим слід розуміти й відвідини Президента у Румунії.

СОВЄТИ ПРИЗНАЛИ Іракові 70,000.000 дол. на розбудову іракських джерел нафти та інші тамошні промислові цілі. В минулому тижні Совєти обіцяли теж підвищити всебічну допомогу, що її віддавна дають Сирії. Таким чином Совєти закріплюють свої позиції на арабському Близькому Сході, узалежнюючи від себе Єгипет, Ірак і Сирію.

В урядах Канади французька мова буде рівною у правах із англійською

Оттава. — Канадійська Палата Громад схвалила в понеділок 7 липня запропонований урядом прем'єра Трудо законопроєкт про зрівняння французької мови у правах із англійською. Заповів уведення двомовности у федеральних урядах Канади прем'єр Трудо ще рік тому, коли він проводив кампанію за „Справедливе суспільство" в Канаді. Згідно із схваленим тепер законопроєктом, французька мова буде в усіх федеральних урядах рівноправною до англійської мови. Кожен француз матиме право звертатися до урядів французькою мовою і вимагатиме тією ж мовою відповідей на свої клопотання. Схвалення законопроєкту в Палаті Громад підтримали провідники всіх партій, урядових і опозиційних, і тому ж формального голосування над законопроєктом не було. Але ще до його схвалення відбувалися над ним довготривалі дебати, в яких виступали проти двомовности головно представники консерватистів, заявляючи, що вона приведе до роз'єднання Канади. Канадійські консерватисти у своєму ставленні до законопроєкту були поділені. Сімнадцять консервативних послів під проводом Діфенбейкера виступили проти другого читання законопроєкту, всупереч позиції провідника консервативної партії Роберта Л. Стенфільда, який заявився за схвалення законопроєкту. Законопроєкт про двомовність має бути ще затверджений Сенатом і потім також генеральним губернатором Канади, який є особистим репрезентантом королеви Єлисавети II. Але ці затвердження вважають тільки формальністю. Права французької мови у Канаді були загарантовані ще з часу заснування Конфедерації 1867 року, але практично обох мов уживано здебільшого у провінції Квебек, де французи становлять більшість населення.

През. Ніксон звернувся до Конґресу з пропозицією підвищення ставок в системі виплат на безробіття

Вашингтон. — Згідно з повідомленням пресового секретаря Білого Дому Рональда Л. Ціґлера, през. Ніксон передасть на розгляд Конґресу законопроєкт про поширення системи виплат на безробіття і про підвищення ставок від таких званих компенсацій, що їх одержують ті, що стали безробітними. Згідно із пропозицією Президента до дотеперішньої забезпеченевої системи виплат на безробіття мали б бути включені 4, 8 мільйона робітників, заробітна платня яких є низька. У пропозиції рекомендується також окремим стейтам підвищити дотеперішні компесаційні ставки до такого рівня, щоб чотири з п'ятих усіх робітників, охоплених системою, могли одержувати у випадку безробіття щонайменше половину своїх заробітних платень. Це мало б бути здійснене протягом яких двох років. Про можливість встановлення федерального мінімального стандарту для виплат на безробіття у пропозиції през. Ніксона покищо не згадується, хоч не виключене, що в майбутньому такий мінімальний стандарт буде встановлений. Поширення компенсаційних виплат на безробіття охоплюватиме понад одну четвертину із 17 мільйонів робітників, які досі були виключені з системи компенсаційного забезпечення, між ними фармерські робітники, службовці в неприбуткових релігійних, виховних і добродійних установах, домашня прислуга тощо.

На Пластовій Оселі в Іст Четгем відкрито табори пластового новацтва

Вовча Тропа, Іст Четгем, Н. И. — В суботу, 5-го липня розпочалися тут чотиритижневі табори пластового новацтва УПН. Поверх сотні розсміяних хлопців, та декілька дівчаток у підтаборі, у віці 6-11 років замешкали в чепурних куренях під опікою своїх братчиків та сестрички. Табір провадить Таборова Старшина, яку очолює комендант — досвідчений пластовий виховник, педагог, актор і сам батько пл. сен. Сірий Орел Володимир Мельник, Ч. М. Бунчужним є ст. пл. Сірий Орел Лев Чировський, Ч. К., писарем ст. пл. Юрій Чировський, а коменданткою підтабору новачок є ст. пл. Оля Грицай. Капеляном пластунів католиків назначено відданого приятеля молоді о. Омеляна Менцінського, а медична опіка спочиває в руках пластуна сеньйора д-ра Олександра Черника.

Нав'язуючи до актуальних подій, таборовики вибрали собі назву для табору новаків „Українські астронавти летять зоряним кораблем Перун І". Виховники сподіються, що саме ця назва дасть змогу хлопцям пов'язати дійсність із казкою-мрією, та в теперішні часи полетів у простори заохотить їх може стати справжніми астронавтами, які в майбутньому будуть готові кермувати українськими космічними кораблями.

У програмі табору новаків намічено переведення типових новацьких зайнять: історичні гри, вмілості, співи, прогуляння, спорт та гутірки. Кличем табору є „Рідна мова — Божий наказ". Молодь матиме крім Богослужень теж гутірки на релігійні теми, що їх проводитимуть українські католицькі і православні священики.

В неділю, 6-го липня, по Службі Божій, відбулися сходини батьків, на яких комендант табору та представники Управи оселі поінформували про їхню працю та пляни табору, як теж запросили батьків висловитись відносно актуальних справ. До нових здобутків в найближчому часі дійдуть нові побудови, а саме каплиці в гуцульському стилі та куреня на 30 осіб, який буде пристосований до зимового таборування. „День Пластуна" відбудеться в суботу і неділю, 19 і 20 липня. Табір юнаків почнеться в суботу, 12 липня. Його комендантому буде сен. Теофіль Старух.

Мґр. Іван Базарко видужує після операції

Джерзі Ситі. — Минулого тижня в одному з місцевих шпиталів перейшов операцію (на нирці) директор канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки, член його Екзекутиви мґр. Іван Базарко. Операція була успішна і недужий, що перебуває під дбайливою опікою д-ра Миколи Хиляка, приходить швидко до здоров'я. Вже цього тижня він буде відпущений із шпиталя, але реконвалесценція продовжуватиметься дома і потриває ще кілька тижнів заки мґр. Базарко зможе вернуться до своєї щоденної праці в канцелярії УККА в Ню Йорку.

ВІДБУВСЯ СВІТОВИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА

Мюнхен (М. С.). — На тему плянованого Світового Конґресу Українського Студентства висловлювано різні погляди, при чому переважала думка, що ледви чи пощастить перевести в життя цей плян. Знову ж окремі особи, які і підтримували ідею відбуття такого конґресу, вважали, що з нього не буде особливої користі. Сьогодні цей конґрес уже за нами і хто тільки мав змогу на ньому побувати, той мусів переконатися, що ні повний песимізм одних, ні релятивний песимізм других себе не виправдали. Конґрес відбувся і, не зважаючи на всі організаційні недомагання та труднощі, досягнув успіхів, про які може навіть і не думали самі ініціятори. Схвалені постанови, як вислід праці конґресових студійних комісій, засвідчують про те, що учасники конґресу не дармувати, а повністю використали час на те, щоб не тільки обмінятися думками, але теж, щоб з'ясувати і уточнити свої погляди на окремі питання нашого студентського життя, на ролю і місце українського студента в українській суспільності та на українську суспільність як таку, її організаційну структуру тощо. Чимало часу й уваги присвятили наші студенти теж і українській визвольній справі, застановляючись над тим, яким повинен бути український студент і як він мав би діяти, щб дати свій вклад у справу визволення України.

Свій конґрес українські студенти розпочали 1-го липня. Ця дата не була обрана випадково. У той день перед 59 роками у Львові загинув був в боротьбі за український університет студент Адам Коцко. Нав'язуючи до світлих традицій українського студентства минулих десятиліть, українська студентська молодь, яка вже майже в цілості народилася і виросла поза межами України, вибрала цю дату, щоб цим способом заманіфестувати свій нерозривний духовий зв'язок з країною походження батьків. Покладення вінка на символічній могилі українського Невідомого Вояка, яка находиться в українській частині мюнхенського цвинтаря, було зовнішнім виявом глибокого пієтизму української молоді з-поза України до її геройських попередників в Україні.

Український вечір у мюнхенському Ратгавзі

Так можна б окреслити вечір 1-го липня 1969, коли то в репрезентативній залі історичного мюнхенського ратгавзу відбулося офіційне відкриття Світового Конґресу Українського Студентства. Біля 7 год. вечера залю заповнили були українські студенти, які прибули із ЗСА, Канади, Англії, Франції, Бельгії, Югославії, Австрії, Німеччини, а навіть з Танзанії в Африці. На церемонію відкриття прибули теж численні представники української мюнхенської громади.

Конґрес відкрив голова УСГ в Мюнхені, В. Шупер, який привітав присутніх та передав дальше ведення Конґресу президентові ЦЕСУС-у, д-рові Б. Футеєві. До складу президії Конґресу увійшли голови студентських громад окремих країн та студентських ідеологічних товариств.

Офіційна частина Конґресу вечером 1-го липня була обмежена тільки до слова президента ЦЕСУСу, який з'ясував гостям мету Конґресу, та до привітань для учасників від представників українських Церков, політичних і громадських та наукових установ і молодіжних товариств. Після відкриття відбулося прийняття для всіх приявних студентів та гостей.

Від управи міста Мюнхену привітання Конґресові передав проф. Фінґерле, висловлюючи радість з того приводу, що українські студенти вибрали Мюнхен на місце свого світового з'їзду. З черги Конґрес вітали представники нашого наукового світу — від УВУ — проф. д-р В. Янів, ректор Українського Вільного Університету, а від УТҐІ — його ректор, проф. д-р Р. Єндик. Архиєпископ Мстислав, урядуючий митрополит УАПЦ в Европі, вітав Конґрес від УАПЦ, а єпископ Платон від Української Католицької Церкви. Особисте привітання від Верховного Архиєпископа, кардинала Йосифа Сліпого передав о. д-р І. Гриньох.

Від українських громадських організацій та установ у західньому світі вітав Конґрес представник Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців, д-р М. Сосновський. Окремо вітали Конґрес представники молодіжних організацій — Пласту (о. М. Ковжун) і СУМ-у (мґр О. Коваль) і представники наших політичних організацій (д-р С. Галамай від ОУН, мґр Д. Ребет від ЗПУГВР, інж. Швець від СГД). Мґр А. Мельник, голо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Совєти висилають 7 воєнних кораблів з візитою до Куби

Москва. — За офіційним проголошенням совтське морське з'днання, яке буде складатися з сімох воєнних кораблів, відвідає Кубу в днях 20 до 27 липня ц. р. Тому, що 26 липня це кубинський національний день, то припускають, що така візита морського з'єднання має на цілі поліпшити дещо погіршені в останньому часі совєтсько-кубинські взаємини. Однак західні коментатори негайно добачили в тій подорожі совєтських воєнних кораблів своєрідну „відплату" за відвідини президента Ніксона у Румунії. Совєтська преса ані будь-котрий видатніший совєтський провідир не сказали дотепер найменшого коментаря на тему подорожі президента Ніксона до Румунії. Приватзапевняють, що та подорож Ніксона ні в чому не заторкує і не погіршує шансів американсько - совєтських розмов про обмеження збросьнь, але насправді нема сумніву, що несподіване проголошення подорожі американського президента до Румунії було для кремлівських володарів дуже немилою несподіванкою. Те совєтське воєнно - морське з'днання, яке поїде до Куби, буде складатися з ракетного кружляка, двох нищильників, двох підводних човнів, транспортного корабля і танкера. Водночас появились вістки і світлини про підозріле кружляння одного совєтського нищильника недалеко західніх канадійських берегів. Один канадійський нищильник та канадійські літаки стежили за тим непрошеним совєтським гостем, поки він не віддалився і не зник на Атлантійському океані.

У Тант таврує Ізраїль і Єгипет за порушування перемир'я

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар У Тант проголосив обширну заяву, в якій вказує на дальше значне загострення ситуації на Близькому Сході. Він стверджує ведення „одвертих воєнних дій" вздовж довгої на 100 миль смуги Суезького каналу. Постійний артилерійський двобій, налети й протиналети літаків, рейди піхоти — все це значно змінило ситуацію на Близькому Сході на гірше, почавши від другої половини червня ц. р. У Тант вирахував, що впродовж 86-ох днів відбувались у смузі формально воєнного перемир'я щоденні насильницькі акти, зокрема він таврував обстрілювання та наражування на втрату життя або здоров'я членів військової обсерваційної місії Об'єднаних Націй, висланої на Близький Схід з доручення Ради Безпеки ОН задля стеження за збериганням перемир'я. Члени тієї невтральної місії Об'єднаних Націй стоять по двох-трьох в десятьох обсерваційних пунктах. Вони походять з Арґентини, Австрії, Фінляндії, Чіле, Ірляндії, Швеції і Франції. Впродовж червня був 21 випадок обстрілювання тієї місії, і за кожним разом її члени мусіли ховатися за примітивними барикади з мішків піску. Погіршилась теж ситуація на ізраїльсько - йорданському кордоні. У Тант за іменем найбільше таврує Єгипет. Наприкінці свого меморіялу до Ради Безпеки ОН він закликає „всі заінтересовані сторони", всіх членів Ради Безпеки ОН і всі членські держави ОН, щоб вони посилили свої заходи задля осягнення тривкого і справедливого миру на Близькому Сході.

ПОМЕР ЮРІЙ СОКОЛ СОЮЗОВИЙ ДІЯЧ У БРУКЛИНІ

Бруклин, Н. Й. — Дня 30-го червня 1969 р. в Бруклині помер на 69-ому році життя Юрій - Григорій Сокол, уроджений 15 квітня 1900 р. в Староміщині, Скалатського повіту. Сл. п. Юрій Сокол був предсідником 158-го Відділу УНСоюзу ім. Богдана Хмельницького в Бруклині, кількакратним конвенційним делеґатом, б. членом Контрольної Комісії і б. головою Українського Національного Дому в Бруклині та жертвенним патріотом. Залишив у смутку двох синів, дві невістки, шестеро внуків — сестру і дальшу родину. Панахида відбулася в п'ятницю 4 липня 1969 у похоронному заведенні в Бруклині, а похорон у суботу 5 липня 1969 р.

БЕРЕГОВИЙ ПРЕЗЕНТУЄ БОРМАНОВІ МОДЕЛЬ „ВОСТОКА"

Американський астронавт Френк Борман, учасник лету навколо Місяця, оглядає переданий йому в дарунку совєтським космонавтом українцем Юрієм Береговим модель совєтського космічного корабля „Восток". Борман відбуває тепер подорож „доброї волі" по Совєтському Союзі. Відбулася зустріч Бормана із совєтськими космонавтами у Москві. Перед тим Борман відвідував Ялту на Криму, де населення вітало його дуже тепло. Із Ялти Борман відлетів до Новосибірська, де йому мають показати совєтський осередок наукових космічних дослідів.

Громада прощає в останню дорогу сл. п. проф. П. Савчука

Джерзі Ситі. — В понеділок, 7-го липня, місцева Українська Громада та представники центральних установ прощали в останню дорогу сл. п. проф. Павла Савчука, який помер тут попереднього дня на 65-му році життя після короткої недуги. Прощання відбулося після панахиди, яку відправив місцевий український католицький парох впреп. о. декан Антін Борса в похоронному заведенні Івана Ковальчика о годині 7-ій вечора. Від імені місцевої Громади прощав Покійного голова Відділу УККА д-р Євген Котик. Дмитро Дидик прощав Покійного від Відділу ООЧСУ, а від Центральної Управи тієї організації виголосив прощальне слово мґр. Петро Гой. Від Окружного Комітету Відділів УНСоюзу прощав Покійного голова цього Комітету Антін Шаран у приявності головного секретаря УНСоюзу д-ра Ярослава Падоха та місцевих союзових діячів. Усі висловлювали співчуття приявній на панахиді родині Покійного: дружині, синові проф. Константинові та його дружині Марті та дальшій родині. Під час панахиди на почесній сторожі біля відкритої домовини стояли в своїх одностроях дві сумівки. Похорон відбувся у вівторок, 8-го липня, з місцевої церкви св. Петра і Павла на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку.

Сл. п. проф. Павло Савчук, народжений у Горденці, Західня Україна, 1903 року, учасник визвольних змагань учитель, письменник і журналіст, був членом НТШ, ООЧСУ, УНСоюзу і інших українських установ і товариств. Покійний був автором збірок віршів: „Вріднім краю на чужині", „В ріднім краю у ярмі", „Життя в павутині", „В бурі життя" (1954), поеми „Гетьман Мазепа", п'єс „УПА в Карпатах" (1951), „Чотирьох з мільйонів" (1951), „Облога замку" (1952), „Ідея і любов" (1953), „Сон матері" (1953).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Грамотність і голосування

У Конгресі й американській пресі одною з найактуальніших проблем стала справа залишення чи скасування так званих іспитів грамотности, що є передумовою для здійснювання у практиці права голосування. Хоч 15-ий Додаток до Конституції стверджує, що „Права громадян ЗСА голосувати не можуть заперечувати і обмежувати З'єднані Стейти чи будь-котрий стейт з уваги на расу, колір або давні умовини поневолення", — наступна точка застерігає, що „Конгрес повинен мати силу ввести цю статтю в життя відповідним законодавством". На цій підставі, не заперечуючи в принципі конституційного права голосування, у численних стейтах Америки введено „іспити грамотности" для громадян, що зголошуються перед виборами до реєстрації.

У практиці ті іспити стали у південних стейтах засобом масової дискримінації муринів. Доходило до того, що навіть тим муринам, які закінчили середню школу, не признавали „грамотність", щоб не допускати їх до участи у виборах. Тому в ході законодавства задля расового зрівняння в життьовій практиці прийнято 1965 року так званий „Акт про права голосування", за яким скасовано іспити грамотности в тих стейтах і повітах, де на день 1 листопада 1964 року було зареєстрованих або голосувало менше як 50% осіб, що за своїм віком мали право голосувати. На цій основі ті іспити скасовано в стейтах Алабама, Джорджія, Луїзіяна, Міссіссіпі, Вірджінія та Південна Каролайна і в 39 повітах Північної Каролайни. Але цей закон найближчого року вигасає, і Уряд Ніксона опинився у досить незручній ситуації: з одного боку муринські та білі ліберальні кола наполягають на продовженні того закону, вважаючи, що в противному випадку білі сеґреґаціоністи в південних стейтах завернуть до практики шикanування муринських громадян, які бажають голосувати, — з другого боку президент Ніксон має моральне зобов'язання супроти консервативної більшости — республіканців і демократів в південних стейтах, яка потягла ті стейти в останніх виборах у користь Ніксона.

Уряд знайшов вихід з цієї дилеми у проєкті, що його генеральний прокуратор Джан Мічелл представив 26 червня ц. р. на засіданні Правничої підкомісії в Палаті Репрезентантів. За цим проєктом іспити грамотности мали б бути скасовані на всій території ЗСА, в південних і північних стейтах, бо, крім південних стейтів, ще в 13-ох інших, між ними й у Нюйоркському стейті, ті іспити дотепер зобов'язують. Уряд сподівався, що такою формулою задовольнить як південних консерватистів, — бо закон з 1965 року не буде продовжений — так і лібералів, які осягнуть розв'язку проблеми голосування кольорових громадян ЗСА ще кращу, аніж вони самі цього бажали.

Однак виявилось, що і одні і другі невдоволені, і той урядовий проєкт має дуже малі шанси на успіх. Річ у тому, що скасування іспитів грамотности в північних стейтах може цілком змінити обличчя виборів. Ось так, наприклад, у трьох нюйоркських дільницях з найбільшим відсотком кольорового населення — в Мангеттені, Бронксі й Брукліні — голосувала у 1968 році тільки третина муринів, і та третина була ледве половиною відданих „білих" голосів. Цю малу фреквенцію муринів приписують власне іспитам грамотности. Хоч Демократична партія сподівається, що її кандидати зискали б у північних стейтах Америки на скасуванні іспитів грамотности, вони теж не кваплятьcя до такого експерименту. Але муринські організації і білі ліберали найбільше невдоволені з тієї точки зголошеного законопроєкту, яка передає розгляд скарг громадян місцевим і стейтовим властям і судам, а не федеральному судові у Вашингтоні.

До речі, у 1964 р. було в ЗСА 113.931.000 громадян, управнених за віком до голосування. Із них голосувало тільки 70.642.000. У виборах 1968 р. голосувало всіх 72,244.780 осіб. На кругло 180 мільйонів населення ЗСА муринів є кругло 10%, але у південних стейтах і деяких великих містах, як Ню Йорк, Філядельфія, Балтимор, їх відсоток такий високий, що вони можуть поважно впливати на вислід виборів. Іспити грамотности лише позірно логічні: щоб, мовляв, голосували люди бодай сяк-так культурно зрілі. Але кожний громадянин, від якого вимагається плачення податків, служби у війську і послуху законам, повинен мати право голосування, бо це є його конституційним правом і привілеєм. Тому скорше чи пізніше іспити грамотности, як передумова права голосування, мусять зникнути — на всьому терені Америки.

Іван Поритко

ДМИТРО ВІТОВСЬКИЙ

(У 50-ту річницю трагічної смерти)

8-го липня ц. р. минуло 50 років з дня трагічної смерти провідника Листопадового Чину, першого начального вождя українського війська і першого військового міністра ЗОУНР. Разом з ним згинув і його адьютант чет. М. Чучман в летунській катастрофі, коли верталися вони з мирової конференції в Парижі до Кам'янця Подільського, осідку уряду ЗУНР.

Полковник Дмитро Вітовський належав до тих провідних людей, які зайняли виразне місце в історії боротьби українського народу за свою незалежну державу. В рамцях невеликої статті неможливо дати повну характеристику полковника УСС Дмитра Вітовського.

До вибуху першої світової війни полк. Д. Вітовський був активним в студентському житті, зорганізував і був провідником гуртка студентів, які допомогли визволити зі станиславівської тюрми Мирослава Січинського, що відсиджував 20-річну кару за вбивство галицького намісника, українoжера А. Потоцького. За це Вітовський був уплутаний в судовий процес, внаслідок чого втратив право на старшинський ступінь в австрійській армії. В 1914 р., з вибухом війни, це право автоматично Д. Вітовському привернено і на пропозицію Української Бойової Управи його приділено до Леґіону Українських Січових Стрільців, як команданта 1-ої сотні куреня от. Шухевича. З тої сотні вийшли визначні старшини: сот. Федь Черник, що згинув геройською смертю у бою з московськими золотопогонниками під Мотовилівкою, полк. Андрій Мельник, пізніший шеф генерального штабу армії, сотн. М. Матчак, пізніше соймовий посол, сотн. Василь Кучабський і інші, що відіграли знаменну ролю не лише в збройній боротьбі, а й в політичному житті.

Українські Січові Стрільці від самого початку переживали важкі хвилини внаслідок насильної редукції чисельного стану Леґіону до одної десятої частини зголошених добровільців. В той час Галичину зайняли московські полчища, а мадярські війська, хаотично відступаючи, масово винищували, вішали наших людей, головно на доноси поляків.

Ці сумні події викликали серед січового стрілецтва зневіру. Полк. Вітовський, знаменитий промовець, зумів піддержати на дусі УСС і переконати їх, що для тієї найвищої мети, для якої вони зі зброєю виступили в кривавий бій з найбільшим ворогом України, треба перенести не один удар.

У роках 1914-1915 Дм. Вітовський ввесь час був на фронті. В 1916 р. призначено Вітовського, Саєвича і Гаврилка до праці в Комісаріятах УСС на Волині. Д. Вітовський очолив Комісаріят в Луцьку. Офіційним завданням комісаріятів було набирати добровільців до Леґіону, а неофіційним — вести освідомчу працю серед населення, зокрема організувати народні школи. Ці комісаріяти, хоч мали багато труднощів, все таки заснували 85 шкіл. Наше селянство, стероризоване поляками, під опікою стрілецьких старшин горнулося до зорганізованого культурного життя. І так завдяки УСС'ам під командою Дм. Вітовського започатковано національне відродження Волині.

У 1917 р. Дм. Вітовський перебував деякий час в Коші УСС, як командант вишкільної сотні. Тоді стрілецтво переживало чергову ідеологічну кризу в зв'язку з подіями в Наддніпрянській Україні, де на руїнах царату оформлювалася Українська Держава. Мрія українського стрілецтва ставала дійсністю.

В постою Коша у травні 1917 р. відбулася старшинська нарада, якою проводив Д. Вітовський. Велика більшість старшин заявилася за негайне розформування Леґіону УСС. Меншість на чолі з Дм. Вітовським, М. Старосольським і Никифором Гірняком зголосила проти цього відклик до політичного проводу. В липні того ж року відбувся у Відні з'їзд українських нотаблів, на який УСС'и вислали своїх представників. З'їзд підтримав становище меншости, і це врятувало Леґіон від розв'язання.

Після підписання мирового договору центральних держав з Україною Леґіон УСС'ів рушив з військами цих держав в Україну. УСС'и відіграли важливу ролю, захищаючи українське населення від зловживань чужих військ та допомагаючи молодій Українській Державі в налагодженні адміністративного апарату. Дм. Вітовський був тоді командантом Жмеринки, де здобув гарячі симпатії всього населення.

В той час події проходили в приспішеному темпі. В Австрії заломалась монархія, і поодинокі краї, що належали до цієї монархії, підготовляли свою незалежність. З кінцем вересня 1918 року почав діяти у Львові підпільний Український Генеральний Військовий Комісаріят, підготовляючи збройне зайняття західніх земель України. 31 жовтня 1918 р. УГВК прийняв назву Українська Генеральна К о м а н да, в склад якої увійшли Дм. Вітовський, як к о м а ндант, сотн. Семен Горук, як шеф штабу, пор. Бубела, пор. Богдан Гнатевич, пор. І. Цьокан, чет. Іванчук і пхор. Дм. Паліїв, як члени штабу.

Обсадження Львова призначено на 4-ту год. ранку 1-го листопада. Точно о год. 7-ій сотн. Д. Вітовський з'явився у голови делеґації Української Національної Ради і заявив, що українське військо згідно з пляном зайняло Львів і більшість території західних областей України. Обсадження відбулося без проливу крови. Д-р К. Левицький іменем УНРади подякував українському військові за цей повний успіх. В перебранні влади брало участь 1.500 вояків.

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПЕРЕДАВНЕННЯ СУДОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ

Мюнхен. — 26 червня ц. р. німецький парлямент у Бонні закінчив голосуванням давній спір про суд і кару на злочинців — організаторів і виконавців убивств невинних людей за влади Гітлера.

Перший парлямент Західньої Німеччини, вибраний 1949 року, ухвалив був, що злочинці - убивники з доби Гітлера не будуть переслідувані законом, коли минуть 20 років після видання того закону. Законодавці, мабуть, сподівалися, що 20 років вистачить на те, щоб суди знайшли й покарали всіх винуватців - злочинців проти людяности.

Однак, багато „соратників" Гітлера поховалися в Німеччині під фальшивими іменами; чимало їх, особливо „великих риб" виемігрували в інші країни, головне до держав Латинської Америки.

Коли б залишити 20 років для передавнення відповідальности за злочини, то всякі „підвожді" (унтерфюрери) Гітлера зразу виринули б на поверхню і мали б право казати, що закони демократичної Німеччини очистили їх від вини й кари. Само собою, це викликало б у всьому світі глибоке недовір'я до парляменту й уряду Німецької Федеративної Республіки, яка, мовляв, покриває злочинців - убивників.

Як відомо, Гітлер звелів був знищити великі тисячі також німців: безнадійно хворих, нервовохворих, недорозвинених дітей і т. д. „Фюрер" назвав їх „недостойними жити", і лікарі, порушивши присягу Гіппократа, давали цим нещасним отруту. Це звалося „евтаназія" — легка смерть...

26 червня в Бонні поіменним голосуванням членів парляменту вирішено: скасувати передавнення відповідальности за злочини народовбивства; судове переслідування за злочини убивства, що караються досмертною темницею, продовжити з 20 до 30 років. Також за інші, менші злочини, термін передавнення збільшено.

Під визначення „народовбивство" належать члени різних націй, що загинули від гітлерівської машини знищення: жиди, цигани, а з слов'янських народів найбільше українці, бо уряд Гітлера плянував зробити Україну „германською землею" і, ще не здобувши у війні перемоги, почав масово винищувати українську людність.

На жаль, наше суспільство не подбало про збирання доказового матеріялу про злочини і злочинців Гітлерового апарату супроти українців, зокрема вивезених на невільничу працю в Німеччину від 1941 року. Могили цих замучених українців розсіяні по різних країнах Західньої Европи; гинули вони від катівських рук також у Франції, Бельгії й Голляндії.

Закон законом, але міру вини й кари визначають суди. І тут є можливість, що сухими з води вийдуть так звані „бюрові вбивники", бюрократи Гестапо, що самі не брали участи в катуваннях і розстрілах „нижчих рас", але писали й підписували накази для ліквідації невинних людей.

Бували випадки взаємосуперечних присудів на злочинців - убивників. Наприклад, агент КҐБ Сташинський був визнаний федеральним судом у Карльсруге 1962 року винним за „допомогу в убивстві", бо, мовляв, відповідальність за злочини Сташинського несуть бюрократи в Москві. Тому він одержав легку кару і вже тепер перебуває десь в Америці на вільній стопі. Натомість у процесах проти злочинців-нацистів німецькі суди часто дають легкі присуди „бюровим убивникам" з Гестапо, що давали накази нищити „нижчі раси". Але виконавців убивств (якщо вони були під натиском команди) деякі суди визнавали за убивників і давали їм тяжкі кари.

Скасування передавнення прийнято в парляменті більшістю: 280 проти 127. До меншости належать зокрема члени Баварської Християнсько - Соціяльної Партії. 28 вересня відбудуться вибори до німецького парляменту, і ті, що голосували проти скасування передавнення, сподіваються здобути голоси колишніх нацистів, що хочуть передати „на суд історії" злочини з доби Гітлера.

П. А.

Новий мовний закон

У рамках Міжуніверситетської Конференції в справі канадійських слов'ян, що відбулася в днях 14-17 червня в Йоркському університеті в Торонті, проф. Яр. Рудницький виголосив на плeнарній сесії доповідь на тему „Слов'янські меншини і конституційне забезпечення їхніх мов". Доповідача представив як видатного українського вченого й громадського діяча проф. В. Тарнопольський, декан ф а к ультету права в Віндзорі.

Проф. Рудницький дав порівняльний огляд конституційних мовних ґарантій в різних країнах, а опісля торкнувся історії мовного питання в Канаді, починаючи БНА Актом із 1867 року, почерез акти 1890, 1897, 1916 років, а кінчаючи мовним законопроєктом, т. зв. Білл С-120, що його недавно прийняв уряд, як основу для мовної політики в Канаді. Доповідач дав широку аналізу цього законопроєкту, що забезпечує а н г л ійській та французькій мовам рівні права в федеральних установах країни, а у своїй секції # 38 дає також певні ґарантії іншим етнічним мовам, в тому числі й українській.

На думку проф. Рудницького, уряд Канади пішов далі, як рекомендації Королівської комісії. Новий законопроєкт забезпечує за іншими етнічними мовами леґальні й узвичаєні права не лиш під теперішню пору і в майбутньому, як рекомендувала Комісія, але й дозволяє повернутися до набутих історичних прав, які ці мови будь-коли мали в Канаді.

Отже, коли цей законопроєкт перейде всі формальності, треба почати працю над належною леґальною й соціолінгвістичною інтерпретацією 38-ої секції. Згадуючи про існування інших мов, крім офіційних англійської й французької, вона потверджує концепцію Канади як двомовної країни з різними родами двомовности (наприклад, англо - французької офіційної, побіч англо - української неофіційної), а рівночасно й багатомовної з конституційним потвердженням двох офіційних мов та багатьох неофіційних, яким не сміє бути ніякої кривди в іньому розвитку. З цього погляду твердження, що Канада є „двомовна й багатокультурна", розминається не тільки з дійсністю, але й з новим мовним законом.

(ОУПС)

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Неймовірне твердження

У нюйоркському часописі „Новое Русское Слово" з 7 квітня ц. р. надруковано репортаж одного з російських аспірантів при Єйльському університеті про виступ на форумі викладачів того університету відомого американського дипломата, колишнього посла до СССР, а в останніх роках до Франції — Чарлза Болена. Виступав п. Болен з доповіддю про ситуацію у Совєтському Союзі, починаючи з 1917 року, а також відповідав на запитання, які ставили йому слухачі.

Ми, українці, дуже добре знаємо деяких т. зв. дипломатів - експертів у справах Совєтського Союзу. У своїй дипломатичній діяльності вони не так захищали інтереси ЗСА, як намагалися знайти з Москвою щось спільне, щоб налагодити між СССР та ЗСА „співдружнє життя", не зважаючи на те, що знали, з ким мають справу. Отже, нас мало цікавить, що й як говорив п. Болен на тому форумі про СССР. Мало цікавить тому, що його інформації походять або з того, що він міг бачити з вікон своєї амбасади, або з міністерства закордонних справ СССР. Зокрема у своїй доповіді він, посол ЗСА, держави, де існує повна політична і господарська свобода, виправдував примусову к о лективізацію селянських господарств в СССР, яка, мовляв, була раціональною дією збоку Сталіна, коли він індустріялізував країну.

Але зупинимося на одній відповіді п. Болена, яку він дав на поставлене йому запитання про примусову репатріяцію совєтських громадян з території Німеччини. За словами автора репортажу, який при тому був присутній, п. Болен, між іншим, заявив: „А чи ви знаєте, що перший американський вояк, з тих, що висаджувалися в Нормандії, був убитий українцями, які були у німецькій військовій уніформі?"

Більше цинічної заяви годі сподіватися не тільки від американського дипломата, але й від ворога. Ми ж бо досить читали, чули й бачили на документальних кінофільмах, як то було при висаді у Нормандії, в боях за німецькі укріплені позиції, в яких брали участь десятки тисяч вояків з обох боків. Які інформації має п. Болен, щоб мати підставу для такої заяви? Чи то ж можна було у тій великій і страшній битві встановити, хто саме і якої національности вбив першого американського вояка?

Думаю, що таку заяву міг скласти дійсно тільки „адвокат диявола", як назвав його автор репортажу, — людина, яка не знала і не знає трагедії українського народу.

Як відомо, ніяких українських військових частин у Нормандії не було. Можливо, що там були якісь воєннополонені з совєтської армії, які, рятуючися від голодової смерти, служили у німецьких частинах на допоміжній роботі. Відомо також, що в той час у німецькій армії у різних ролях і з різних причин були люди з усієї Европи й навіть Азії. Були і голляндці, і бельгійці, і балтійці, і еспанці, і росіяни. І чомусь першого американського вояка вбили українці. Чи можна цьому повірити?

У ЗСА існують наші комбатантські організації, і їхнім прямим обов'язком було б перевірити справу і дати належну відсіч цьому твердженню, я к щ о воно справді було зроблене.

Ю. Міщенко

Філядельфія.

Канадійське видання „Тайму" про етнічну пресу в Канаді

Торонто. — У канадійському англомовному виданні „Тайму" в числі з 20 червня 1969 р. опубліковано статтю-огляд під наг. „Етнічна преса", з якої виразно проглядає небажання мати ту пресу в країні. „Тайм" з видимим задоволенням переказує розмову з якимсь видавцем етнічної газети, який сказав про дітей імігрантів: „Вони хочуть забути старий край з його бідністю та історією насилля. Вони хочуть бути канадійцями". У тижневику „Українські Вісті" з Едмонтону, в числі з 26 червня, подано переказ статті „Етнічна преса", з якої виходить, що тепер у Канаді виходить 200 іншомовних публікацій на 27 мовах світу. Найстарше не-англійське і не-французьке видання в Канаді — це німецький тижневик „Дер Нордвестер" у Манітобі, що виходить уже 80 років. Наклади чужомовних видань переважно дуже малі, навіть по 2 000 примірників „ і друкуються вони в пивницях приватних домів". Найбільш атракційною є італійська газета „Іль Коррієре" з Торонта, що виходить тричі на тиждень, має навіть своїх кореспондентів у Европі і в якій є постійно 15 осіб працівників редакції. Наклад тієї газети становить тепер 19 000 примірників. З української етнічної преси в статті названо „Українські Вісті" та „Канадійський Фармер", що має 16 800 примірників накладу: „У Канаді є 35 українськомовних видань. „Канадійський фармер", подає „Тайм" є найстаршою українською газетою Канади. Заснував її чех Франк Доячек, що на початку своєї видавничої кар'єри об'їжджав возом поселення українців та обмінював свою газету на яйця. Тижневик „К. Ф." має широкий обіг у Манітобі, де розходиться більшість його майже 17-тисячного (16,800) накладу. Чарлз Доячек, 49-річний син засновника та видавець пояснює, що головним завданням його органу є „тлумачення канадійського способу життя". Він додає: „Це справа освіти, і якби її робив уряд, то вона коштувала б мільйони долярів. „Тайм" розглядає людей, що працюють в етнічній пресі, як низькоплачуваних диваків".

Василь Волицький

ДЕЩО ПРО РОГАТИН І ПРО РОГАТИНСЬКУ ПРИВАТНУ УКРАЇНСЬКУ ГІМНАЗІЮ

(14)

Нові окупанти, німці, дозволили 1941 р., замість гімназії, відкрити учительський семінар, що під директурою проф. д-ра Костя Кисілевського проіснував до 1944 р.

Впродовж 30-літнього існування молодь гімназії відбивала кожночасно настрої довкілля тієї чи іншої доби і завжди горіла ненавистю до окупантів. Адже українська молодь виростала на спогадах батьків про визвольну війну, ходила по місцях боїв УСС з москалями, УГА з поляками, мовою героїки минулого говорили до неї могили поляглих, у рідних батьків, вояків УГА, вона бачила близни від поранень, а то й повне інвалідське окалічення, пережила пацифікацію і сикатури при отих „малих матурах", тому й жила не елеґійними мріями про ідилічне „вспулжицє", але палала жадобою чинів, прагнула героїчного. І ці переживання молоді позначувалися в її поведінці в школі, а опісля в чинах її юного життя.

Десь у лютому-березні 1932 р. я дижурував на 20-хвилинній перерві в коридорі 2-го поверху. До мене приступив завжди поважний і вдумливий учень VII кляси Василь Солонинка і запитав, чим пояснити факт, що УГА, не мавши стрілива, у війні з поляками їх перемагала, опісля в таких самих умовах перемагала большевиків на Придніпрянщині. На це одержав він пояснення, що віра у власні сили, віра у справедливість справи, завзяття і хотіння великого — творять чудеса, хоч буває, що стратегічна ситуація іноді ці вирішальні чинники захитує.

Саме тоді в VII клясі на годинах польської літератури ми проробляли Міцкевичевих „Дзядів", третю частину, і тому Солонинка в повному довір'ю сказав: — „Тоді Конрада зі сцени у келії-в'язниці у Василіянському монастирі у Вильні та й з його слів в Імпровізації треба вважати усібленням визвольної боротьби поляків, бо він заявляє — „Я і вітчизна — це одно. Називаюся Мільйон, бо за мільйони кохаю, терплю знущання ,відчуваю страждання цілого народу". І продовжував: — „Думаю про значення слів Духа з Прологу: „Люди, кожний з вас думкою і вірою може валити і ставляти престоли". — То чи УВО можна вважати за таку силу в сучасній українській ситуації?"

Солонинка мав в учителів опінію здібного і чесного юнака. Його задачі на літературні теми і у формі репортажів завжди були найкращі, завжди були позначені високою ідейністю, завжди були оригінальні. Їх виправлювання — це кожного разу була мила екскурсія у привабливий світ юначих мрій-ідей. Тому і його запитання виключали будь-яку злобу, і було в них стільки поваги і щирого довір'я, що важко було збути його чимнебудь.

Вислухавши його пояснення, чому саме ці справи його цікавлять, я з приємністю продовжував нашу розмову. Ми погодилися в тому, що історія знає підпільні організації, творці яких керувалися високими ідеями, а прикладом цього є Міцкевичів в'язень-Густав з Прологу, що лякається не кайданів на руках і ногах, але заміни їх кайданами душі. Нашу розмову-гутірку ми закінчили узгідненням ,що УВО — це продовження дій нескореної УГА і визвольної війни. Різниця тільки в тому, що УВО веде боротьбу не за законами стратегії, стосованої у відкритих фронтових війнах, але за правилами стратегії підпілля, революційними методами і засобами.

Навчаючись у школі, ми не завжди були свідомі того, що й ми на фронті боротьби за збереження школи, важливого для кожного поневоленого народу національного бастіону...

В червні 1933 р. була в гімназії перша попацифікаційна матура під проводом відпоручника Львівської Шкільної Кураторії — проф. Бойцуна, вчителя клясичної філології у Станиславівській українській гімназії. Рогатинська гімназія не мала повного права прилюдности, тому її випускники мусіли складати всі навчальні предмети. Солонинка склав матуру на відмінно. Чи тоді він належав до УВО — не знаю, але в пізніших літах свою вірність ідеям УВО-ОУН засвідчив своєю невгнутою стійкістю у катівні Гестапо при вул. Лонцького у Львові і в німецьких концтаборах.

Сьогодні В. Солонинка член Спілки Українських Журналістів і працює редактором „Гомону України" в Торонті.

(Далі буде)

КОМІТЕТ БУДОВИ церкви св. Володимира В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ В ГЛЕН СПЕЙ, Н.Й.

складає сердечну подяку дальшим новим фундаторам церковного устаткування для нашої церкви, а саме:

Будівничому церкви в Глен Спей **ЮРІЄВІ КОСТЕВІ** з Ню Йорку за зроблення та уфундування артистично вирізьбленого кивота у виді мініятюрної церковці;

Майстрові дерев'яної декоративної роботи **СТАНИСЛАВОВІ КІРІ** з Йонкерсу, що зробив для нашої церкви всі престоли, рами до ікон та іконостас, за уфундовання власноручно, по-мистецьки вирізьбленого пульта під Євангеліє, та одному широковідомому підприємцеві з Ню Йорку, який не бажав подати свого прізвища, — за уфундування великого павука; та слідуючим фундаторам образів у іконостасі:

Пані Лідії Грабарчуковій за образ Матері Божої, панству Меланії і Дмитрові Чолій з Асторії за образ Ісуса Христа, панству Анні й Данилові Мох з Ню Йорку й д-рові Гілярієві Чолганові з Бруклина за образи в дияконських дверях та пані Оксані Горасцькій з Філадельфії, панству Марії і Миколі Войчукам з Спрінгфілд, Н. Дж., судді м-грові Левові Вербицеві з Ню Йорку та д-рові Мирославові Клюфасові з Ню Йорку за образи Євангелистів. Всі ці образи малює проф. Петро Холодний, мол. Складаючи оцю подяку, просимо всіх людей доброї волі ставати дальшими фундаторами слідуючого церковного устаткування: іконостасу (царські врата й дияконські двері), чотирьох малих павуків, свічників, хрестів, лямп та лавок. Список всіх фундаторів буде увіковічнений на пропам'ятній таблиці при вході до церкви.

•

Святочне посвячення

головного престола, кивота, ікон та прочого уфундованого церковного устаткування відбудеться в дні

Великого Храмового Свята Празника св. Володимира в неділю, 27-го липня 1969 р.

якого доверщить

Їх Ексцеленція Кир ЙОСИФ, Єп. Стемфорду

НА ЦЕ ВЕЛИКЕ ХРАМОВЕ СВЯТО ЗАПРОШУЄМО ВСЕ НАШЕ ГРОМАДЯНСТВО.

Д-р Є. ҐРАБАРЧУК, голова — Д-р Б. КЕКІШ, секретар

ДОДАТКОВІ ПЛАСТОВІ ТАБОРИ в ІСТ ЧЕТГЕМ, Н.Й.:

1. К.Т.К. дала згоду на додаткові пластові табори для новаків у часі від 2 - 23 серпня ц.р. (рівночасно з таборами для новачок).
2. Зголошення з частиною вплати слати просто на Пластову Оселю: PLAST CAMP, East Chatham, N.Y. 12060
3. Оплата за табор $90.00, вписове $5.00.
4. Новаки, які відбули новацький табір у липні, звільнені від вписового.
5. Зголошення на всі табори в серпні продовжуємо до 20-го липня 1969 р.

УПРАВА ПЛАСТОВОЇ ОСЕЛІ в ІСТ ЧЕТГЕМ, Н.Й.

ВІДБУВСЯ СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

ва ЦПУЕН та КОГОЦТУ, вітав Конгрес як господар в країні, де відбувався Конгрес.

Особливо зворушливим було привітання кол. довголітнього президента ЦЕСУС-у 30-их років, видатного студентського діяча, проф. д-ра В. Орелецького.

Ряд привітань були теж передані Конгресові вже в часі пленарних сесій, в тому привітання від Виконного Органу Української Національної Ради, що його склав голова ВО проф. С. Довгаль, від КоДУС-у — проф. О. Кульчицький, від УВАН — проф. Я. Рудницький, від ЦК АБН — мґр С. Стецько.

В часі офіційного відкриття зі словом виступили теж голови студентських крайових союзів та ідеологічних товариств.

Ділові пленарні сесії і студійні групи

Ділова частина Конгресу тривала в днях 2-3 липня. Наради відбувалися або на пленарних сесіях, або на комісіях. Всього відбулося три пленарні сесії. Більшість часу відведено було для праці студійних груп, з яких кожна мала призначену відповідну тему.

Впровадженням до праці студійних груп були доповіді проф. д-ра В. Янева та д-ра М. Сосновського і слово президента ЦЕСУС-у д-ра Б. Футея на першій пленарній сесії. Доповідачі видвигнули ряд проблем світоглядового та організаційного порядку. В той час, коли Б. Футей, уточнивши цілі Конґресу та вказавши на його завдання, пропонував поглиблення зацікавлення українською проблематикою, проф. В. Янів накреслив духову атмосферу у сучасному світі, що позначений глибокою кризою і конфліктами. В цій кризі треба шукати шляхів до збереження гідности і свободи людини, якій грозить небезпека стати жертвою технічного поступу. Цих шляхів має шукати українська студіююча молодь, яка мусить звільнитися від шаблонів в мисленні і діяльності, мусить здобутися на творчий самовияв, мусить бути готова творити нові цінності, а не обмежуватися до порожніх фраз. М. Сосновський зупинився знову ж над організаційними передумовами збереження і розвитку української спільноти в країнах західнього світу, видвигаючи ряд постулятів української політики в діяспорі і пропонуючи їх для розгляду Конґресу. Прагнучи до координації наших зусиль і всієї нашої діяльности, ми мусимо брати до уваги потреби та інтереси кожного українського поселення, а пропаґуючи національну єдність, ми мусимо відкидати засаду єдности на базі якоїсь однієї групи чи організації, приймаючи засаду єдности громадської і політичної при збереженні зрізничкованости, зумовленої самим життям. Наша організаційна структура в сучасних умовах повинна б формуватися на заложеннях конфедерації з вивершенням у формі світового координуючого громадського осередку, спертого на краєвих організаціях наших поселень. В такому контексті треба теж розглядати ролю і місце українського організованого студенства, як теж розбудову силової бази для тієї діяльности, яка спрямована під кутом допомоги визвольним змаганням України, казав М. Сосновський.

На другій пленарній сесії говорив проф. д-р Я. Рудницький на тему українознавчих студій у західніх державах, пов'язуючи це питання з проблемою ролі і завдань української науки взагалі та всіх тих можливостей, що їх може мати в окремих країнах поселення висококваліфікований фахівець з ділянки українознавства.

На основі заслуханих доповідей і після дискусії учасники Конґресу намітили ряд проблем для обговорення на комісіях. Цілу проблематику зведено до таких питань:

Ми і Україна; Шляхи до національного об'єднання; Завдання нашої політики; Популяризація української науки; Українське студентство і українські Церкви; Українознавчі студії; Проблема української ідентичности; Ефективність студентських організацій з точки зору рядового члена.

Зазначені теми були предметом дводенного розгляду п'яти студійних груп, які теж підготовили в окремих питаннях відповідні резолюції.

Студійні групи діяли цілком самостійно. Учасники не-студенти могли прислухатися дискусіям, але могли забирати голос в окремих питаннях тільки тоді, коли студенти запитували про таку чи іншу опінію. До свого завдання всі студенти — учасники Конґресу ставилися з повною увагою і почуттям відповідальности, намагаючися знайти розв'язки у питаннях незвичайно складних, зокрема коли брати до уваги фактичний стан серед українського суспільства на чужині.

Були тенденції з боку окремих студентів, головно виразно лівого напрямку, штовхнути дискусію в площину гострого протиставлення до всіх дотеперішніх надбань українства організаційного і ідейно-світоглядового порядку, але ці зусилля не знайшли поважнішої підтримки серед учасників. Перемогло прагнення виступити з конструктивною власною програмою, внести справді щось нового в розвиток української думки.

Великим позитивом є те, що випрацьовані і прийняті пленарною сесією резолюції не є конформістського характеру, а виявляють критичний підхід до окремих проблем нашого суспільного і політичного та культурно-наукового життя. Студенти не вагалися назвати по імені ті негативи, які — в їх оцінці — загрожують збереженню української ідентичности в країнах поселення, підривають нашу національну силу і спосність, зупиняють наш дальший розвиток.

Конґрес в цілому виявив глибоке розуміння для справи нашої національної єдности (політичної, громадської та церковної) і тому теж висловився неґативно про ті наші політичні партії і організації, які партикулярні, групові інтереси ставлять понад інтереси нації і які в ім'я вузькогрупових інтересів унеможливлюють об'єднання національних сил.

Треба, однак, відмітити, що, осуджуючи весь наш політично-партійний сектор і його політику та схвалюючи відповідну до цього резолюцію, ні стосовна студійна група, ні пленарна сесія, яка всі вноски на тему „шляхів до єдности" прийняла бурхливими оплесками, не потрудилися для того, щоб дещо основніше збагнути питання ролі і місця політичних партій теж і у процесі визвольної боротьби. Осуджуючи намагання партій формулювати свої власні концепції ладу у вже звільненій Україні, мовляв, все це „абсурд". Конґрес зробив це в формі своєрідної абсолютної вимоги, хоч цей осуд повинен би мати умовний характер. Йдеться про те, що партії чи організації, які приймають активну участь у визвольній боротьбі свого народу, мусять мати якусь власну проєкцію завтрішнього, яку вони хотіли б здійснити. Боротьба визвольно-політична без програми не мислима. Питання повинно б було бути поставлене в площині відповідного достосування політичних програм до нових вимог, до нової ситуації тощо. Цього — на жаль — Конґрес не зробив.

„Ми і Україна"

Конґрес присвятив чимало уваги питанню збереження української національної субстанції і у своїх резолюція з'ясував ряд передумов для того, щоб нашу національну ідентичність забезпечити без уваги на місце проживання. Конґрес виявив теж турботу долею України і українського народу.

Студійна група „Ми і Україна" розглянула основно питання русифікації в Україні, переслідування свідомих українських патріотів, які ставлять спротив злочинній політиці російського-совєтського режиму та запропонувала резолюцію, в якій Конґрес висловив гострий протест проти порушування основних принципів Загальної Деклярації Прав Людини в Україні.

Конґрес схвалив теж повну підтримку акції проти русифікації та переслідувань, яку заініціював Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців. Рівночасно Конґрес зобов'язав українських студентів на заході втримувати духові контакти з тими всіми українськими чинниками та тими українськими патріотами, які в Україні змагаються за привернення прав українському народові.

Конґрес наголосив теж конечність для студентства включуватися в діяльність всіх тих неукраїнських організацій різних типів, зокрема студентських у західньому світі, „цілі яких не розходяться з заложеннями і цілями українського вільного студенства".

Учасники Конґресу

У працях конґресу взяло участь 122 зареєстрованих студентів з різних держав світу та 13 гостей, головно з нашого академічного світу. Найбільше студентів прибуло із ЗСА (60), а далі Канади (15), Франції (6), Югославії (6), Англії (4), Бельгії (4), Австрії (1), Танзанії (2), та з різних осередків в Німеччини (24).

Наради Конґресу закінчилися вечером 3-го липня безпосередньо після принятття резолюцій. В п'ятницю, 4-го липня відбулися ще організаційні наради ЦЕСУС-у, організатора Конґресу, зустріч з професорами університету, а в суботу — студентський баль.

Треба відмітити активну співпрацю при організації Конґресу Українського Вільного Університету, головно його ректора, проф. В. Янова, який приймав активну участь у праці теж і самого Конґресу.

Спроба з Конґресом випала задовільно і на основі минулого досвіду треба б побажати, щоб такі з'їзди наша студіююча молодь влаштовувала систематично бо в цей спосіб вона зможе закріпити між собою зв'язки, не важаючи на те, у яких країнах їй доводиться жити.

(М. І. С.)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ДМИТРО ВІТОВСЬКИЙ

(Закінчення зі стор. 2-ій)

В Уряді ЗОУНР полк. Вітовський змагав до переведення злуки з Наддніпрянською Україною і не завагався навіть поставити на карту нашу військову силу, щоб Уряд передав на Національну Раду законопроєкт про злуку обох наших республік в Соборну Українську Державу.

У травні 1919 р. Уряд вислав полк. Вітовського до Парижу на мирову конференцію. Там був він недовго, бо побачив разючо неґативне відношення західніх альянтів до України. Тому рішив вертатися до УГАрмії, що в той час наступала на Київ. Але доля не дала йому до кінця виконати свій вояцький обов'язок.

На вістку про трагічну смерть полк. Дмитра Вітовського нестерпний біль стиснув горла УСС'ів і всіх тих, що знали його як людину і вояка. Полковник УСС'ів Дмитро Вітовський, як талановитий організатор, провідник збройної боротьби за незалежність українського народу і державний муж, дав приклад усім своїм життям, як треба служити Батьківщині.

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 2-го липня 1969 р. на 69-ім році життя відійшов від нас ненадійно у вічність

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, СИН І БРАТ

сл. п. д-р ІГНАТІЙ БАРАНЮК

б. адвокат в Борщеві, учасник Визвольних Змагань в рядах УГА

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 6-го липня 1969 р.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА відправилась в понеділок, 7-го липня 1969 р. в церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Маямі, Флорида, звідки Тлінні Останки були перевезені на католицький цвинтар в Маямі, Флорида.

В глибокому смутку:
АННА — дружина,
АННА — мама в Україні
о. ІВАН — брат в Україні,
МИКОЛА — брат з родиною в Україні,
СОФІЯ ГОЩКО — сестра з мужем АДАМОМ і дітьми в Україні
Родина в Америці, Канаді й Україні

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ім. Тараса Шевченка

з глибоким сумом повідомляє українське громадянство про смерть давнього члена Капелі, — бандуриста

БЛ. ПАМ'ЯТИ

ДМИТРА ЧЕРНЕНКА

що упокоївся 28 червня 1969 р. в наслідок операції.

Друзі Покійного — бандуристи висловлюють свій глибокий жаль і співчуття всім Рідним і Друзям Покійного. Хай буде легкою Йому нерідна земля і вічна пам'ять.

Д-р Р. Барановський відмовився від участи у новому ВО УНРади

Вашингтон. — Д-р Роман Барановський, якого в опублікованому в „Свободі" повідомленні Українського Інформаційного Бюра в Мюнхені названо між тими, які увійшли в склад нового Виконавчого Органу Української Національної Ради, найменованого президентом УНР в екзилі Миколою Лівицьким на пропозицію нового голови Виконавчого Органу проф. інж. С. Довгаля, зрікся того посту, повідомляючи про це президента Миколу Лівицького. В листі, копію якого переслано редакції „Свободи" та інших українських часописів, д-р Роман Барановський мотивує свою резиґнацію тим, що по перше — про цю номінацію його ніхто не попереджував і з ним не консультувався, а по-друге тим, що він не схвалює і не погоджується з теперішньою внутрішньою ситуацією в Державному Центрі, зокрема з тими подіями, які довели до схвалення недовір'я попередньому голові Виконавчого Органу д-рові А. Фіголеві, та не погоджується з опублікованими причинами того недовір'я. Лист д-ра Р. Барановського до президента Миколи Лівицького в цій справі датований 26-м червня 1969.

ПОВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

Отсим повідомляємо членів УІТ і передплатників „Українського Історика", що з 1-им липнем 1969 року вся кореспонденція у зв'язку УІТ і „Українським Істориком" повинна бути спрямована на нашу нову адресу:

"The Ukrainian Historian"
P. O. BOX 312
Kent, Ohio 44240

На цю адресу просимо ласкаво надсилати також передплати за журнал і членську вкладку до Товариства. Також прохаємо усі видавництва і редакції, які надсилали нам свої видання в обмін або до рецензії, надсилати їх на нову адресу.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ ВІДДІЛ ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
з глибоким смутком повідомляє, що 6-го липня 1969 р. ненадійно відійшов із цього світу

сл. п. проф. ПАВЛО САВЧУК

заслужений громадсько-політичний діяч, письменник і публіцист, активний член Управи нашого Відділу.

ПОХОРОН відбувся 8-го липня 1969 р.

Українська Громада втратила видатного трудівника, а наш Відділ щировідданого спільній справі співробітника.

Хай же пам'ять про Покійного залишиться назавжди в наших серцях.

•

ВШ. Родині висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА ВІДДІЛУ УККА в ДЖЕРЗІ СИТІ

ВІДДІЛ АСОЦІЯЦІЇ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ (АДУК) в НЮ ЙОРКУ

з смутком повідомляє про те, що після короткої недуги відійшов у вічність 6-го липня ц.р. його член,

проф. ПАВЛО САВЧУК

поет і журналіст.

ПОХОРОН відбувся 8-го липня з української католицької церкви св. св. Петра і Павла в Джерзі Сіті на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Подаємо сумну вістку, що дня 6-го липня 1969 р. відійшла від нас у Вічність

бл. п. Олена Кононенко - Трофимовська

мисткиня-малярка, членка Головної Управи і секретарка ОУМА.

ПОХОРОН в СЕРЕДУ, 9-го ЛИПНЯ 1969 р. в Бунтоні, Н. Дж.

Нашій Незабутній Товаришці

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

З глибоким жалем сповіщаємо про смерть матері

Олени Кононенко - Трофімовсьної

що сталася в неділю 6-го липня.

ПАНАХИДА у вівторок 8-го липня ц.р. о 8-ій год. веч. в Lewis & Cavey Funeral Home, 312 West Main St., Boonton, New Jersey.

ПОХОРОН у середу, 9-го липня, о 2-ій год. по пол.

В глибокому смутку:
ОЛЕГ КОНОНЕНКО з родиною

Замість квітів на могилу сл. п. д-ра ЗІНОВІЯ ЛИСЬКА складають на продовження видання „Українських Народних Мелодій" суму 15.00 дол.

РОДИНА БАКУМЕНКІВ

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. ЕВГЕНІЇ з ДЗЕРОВИЧІВ ФОРОСТИНИ складають 25.00 дол. на будову церкви в South Brooklyn

МАРІЯ І РОМАН ФОРОСТИНИ

Свято Героїв в Сиракюзах

Дня 25 травня місцевий відділ УККА влаштував Свято Героїв в залі Українського Народного Дому. Панахиду за українських героїв відправив о. шамб. Василь Середович, парох української католицької церкви св. Івана Хрестителя. Українська недільна радіопрограма була присвячена українським героям, зі словом виступила проф. Мотря К. Богатюк.

Свято почалося виступом місцевого чоловічого хору „Сурма" під дир. Зенона Мягкого. Хор з успіхом відспівав чотири пісні: „Прометей", „Бурлака" і „Вилітали орли" — муз. Стеценка та „Ой зацвіла черемха" — муз. Баландюка. Святкову промову виголосив д-р Іван Скальчук з Філядельфії. Він яскраво відмітив шість величних постатей найновішої історії України: Симона Петлюру, Євгена Коновальця, Романа Шухевича, Степана Бандеру, Олену Телігу та Олега Ольжича, підкреслюючи їхню незламну посвяту і любов до України. Мандолінова оркестра Юного СУМА під дир. Василя Жмура та Євстахія Машталіра вперше виступила перед сиракюзькою громадою, здобуваючи загальне визнання. Оркестра виконала українські повстанські пісні: „Я сьогодні від вас від'їжджаю" і „Сестрицю", з участю дівочого секстету дружинниць СУМА „Черемшина" та інж. Ореста Грицика, як теж і „Ой нагнувся дуб високий" — муз. Гайворонського з баритоновим сольом Григорія Диньки. Юначки Пласту з запаленими червоними свічечками в руках, перев'язаними чорними стрічками, виконали дуже вдало монтаж „Поклін героям".

Свято Героїв, яке було дбайливо підготоване з кожною точкою на високому мистецькому рівні та яке тривало півтори години, закінчено відспіванням українського національного гимну.

(мкб).

НОВІ УСПІХИ МИСТЦЯ БОГДАНА БОЖЕМСЬКОГО

Ню Йорк. — Останніми часами у Стейтовому Університеті в Ню Йорку, в Коледжі у Потсдамі і в 9-й Річній Виставці друків та дереворитів американських мистців брав участь український мистець Богдан Божемський з Тінеку, Н. Й. У пресових замітках у місцевих виданнях були відзначені його дереворити „Кукурудза" і „Сова", при чому, останній дереворит закупив для колекції дереворитів Ст. Пітерс коледж. Впродовж літа триватимуть дві індивідуальні виставки олій, дереворитів і образів, виконаних темперою на дереві, Богдана Божемського: у пенсіоні „Білий Дім" в м. Акорд і в пенсіоні „Орлине гніздо" у Кергонксоні, поблизу Союзівки.

Храмове Свято в Нюарку, Н. Дж.

До Храмового Свята Українська Православна Церкви Святого Вознесенія м. Нюарку стала готуватись заздалегідь. Але незручність була в тому, що відзначати день Вознесенія Христового, що припадало на роковий день 22-го травня, а разом і день Храмового Свята в наших американських умовинах було важко і тому відзначення його перенесли на неділю 25-го травня. На цей день і запрошено від Української Православної Церкви Архиєпископа Мстислава.

У неділю вранці при вході до церковного будинка Владику Мстислава зустріли учні Рідної Школи, вдягнені в українських строях. Вони, привітавшись, піднесли Владиці китиці гарних рож. Були тут і парафіяни церкви Святого Вознесенія, з хрестом, хоругвами та прапорами. Коло церкви зустріли Владику преставники комбатантських організацій І-ої УД-УНА та ОБВУА і члени молодечої організації ОДУМ із своїм прапором. У дверях церкви зустріли і привітали хлібом і сіллю Владику Мстислава голова парафіяльного уряду И. Воробець, члени управи, сестрицтва та братцтва. У церкві з привітальним словом зустрів Владику настоятель о. д-р С. Ганюк і церковний хор під дир. П. Шварка співом „Ісполаеті дестота" і „Достойно є". Зустрічаючи Владику, о. д-р С. Гаюк висловив радість всіх парафіян з приводу прибуття Архипастиря до нашого Божого Храму.

Архиєрейська Служба Божа була відправлена Владикою Мстиславом в сослуженні священиків: о. д-ра С. Гаюка, о. В. Булавки, о. П. Мелеха, о. М. Кохянського та двох іподияконів — інж. В. Росинського та М. Омельченка. Глибокозмістовну пастирську проповідь виголосив Владика Мстислав, підкресливши велике значення Храмового Свята в нашому народі. По проповіді Владика закликав присутніх скласти свої можливі пожертви на потреби охорони та утримання могил полеглих українців по різних країнах світу.

По Службі Божій Владика Мстислав в сослуженні о. настоятеля, священиків та іподияконів відправив урочисту Панахиду за спокій душі спочилого Голови Директорів і Головного Отамана Військ УНР, Лицаря св. п. Симона Петлюри в 43-ю річницю Його трагічної смерти, та по семи мільйонах братів і сестер, які в тяжких муках полягли голодовою смертю в 1933 на своїй рідній землі, окупованій Росією. На панахиді були представники комбатантських організацій, члени ОДУМ-у представники організацій та гості.

На запрошення о. д-ра С. Гаюка всі парафіяни і гості зайшли до парафіяльної залі на Святочну Трапезу.

За головним столом засіли: ВПР. Владика Мстислав, наст. церкви о. д-р С. Гаюк з паніматкою, о. В. Булавка з паніматкою, о. М. Кохански, о. П. Мелех з паніматкою та голова Парафіяльного уряду И. Воробець. О. д-р Гаюк, який виконував функції тостмайстера, запросив до молитви Владику Мстислава. Під час трапези з привітами та побажаннями виступали: о. В. Булавка, о. П. Мелех, о. М. Коханський, від рідної школи директор Л. Гусак, від батьківського комітету Г. Омельченко, від церкви Святої Тройці голова уряду п. М. Федчун, від комбатанських організацій — першої УД-УНА п. Дацківський, від ОДУМ-у А. Філімончук, від комітету будови нової церкви І. Гладун, від товариства прихильників УНР К. Степовий, від основоположників церкви Св. Вознесенія п. Відземок та від церкви Св. Вознесенія — голова уряду И. Воробець.

Довше слово виголосив Владика Мстислав. Підкресливши важкий духовий стан нашого перебування тут та проаналізувавши виховний стан нашої молоді, який далі то гіршає, він закликав молодь не обмежуватись закінченням гайскулів, а йти і вчитися далі в коледжах та університетах і тим ставати повновартісними членами суспільства, корисними для Америки і для української нації. Рівнож Високопреосвященніший підкреслив трагічний стан в недостачі наших ієрархів і священослужителів та висловив думку про необхідність об'єднання українських православних церков.

Після привітів відбулася художня частина. Учнівський хор рідної школи під керівництвом вчительки п-ні М. Череги при акомп. І. Череути з успіхом відспівав пісні, а піяніст І. Череута гарно відіграв „Золоті Ворота", Жіночий ансамбль „Горлиця", що існує при Т-ві Прихильників УНР під кер. дир. Василя Пташинського, з майстерністю проспівав низку пісень, акомпонувала цьому ансамблю на піяно В. Приходько. Свято закінчилось молитвою, що її прочитав Архиєп. Мстислав. Воно пройшло в гарній і родиній атмосфері. Сестрицтво Св. Покрови, на чолі якого стоїть п-ні Шишковська, як і попередня голова сестрицтва п. А. Юрова, члени сестрицтва п-ні Хузій, Гетто й інші молодші і старші сестри добре виконали свої обов'язки, приготувавши для всіх присутніх добре їдження, солодощі та напої, за що їм належиться щира подяка.

К. Степовий

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ТАРЗАН Ч. 6211 РЯТУЄ ХЛОПЦЯ

Раптовий скок Іта до Тарзанового краю, з літака, що переводив розвідчий лет, примусив Тарзана також зарискувати скок з парашутом.

Іто пробуватиме колись надто часто ризиковні речі, не знаючи, що вони ризиковні!